

Utreda behov av särskilt stöd - Heurika

Utredning

Skollagen 3 kap. 8 § (2010:800)

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Om anmälan gäller att det befaras att eleven inte kommer att nå kunskapskraven, så anmäls det till ordinarie klasskonferens. Om anmälan gäller att eleven uppvisar andra svårigheter i skolsituationen ska detta anmälas till elevhälsoteamet.

Rektor ansvarar för att en utredning skyndsamt görs. Problemets karaktär och omfattning är avgörande för vem rektor utser som ansvarig för utredningen.

Utredningens syfte är

- att skaffa tillräckligt underlag för att förstå elevens behov
- att skaffa kunskaper om varför eleven har svårigheter i skolan
- att reda ut vad i skolsituationen som gör att eleven har svårigheter för att kunna bedöma vilka åtgärder skolan behöver vidta för att tillgodose elevens eventuella behov av stöd

En utredning kan vara av olika slag beroende på vad slags problematik det rör sig om, från en enkel utredning som berör ett enskilt ämne, till en mer omfattande utredning som berör elevens hela skolsituation och där ibland medverkan av medicinsk, psykologisk eller social expertis behövs.

Alla former av utredningar skall dokumenteras och diarieföras. Originalen förvaras i administrationens arkiv. Kopia skickas hem till omyndig elev och till myndig elev kan det delas ut i skolan.

Enkel utredning Särskild blankett

Delegeras av rektor till undervisande lärare inför klasskonferensen och gäller när det uppmärksammas att eleven har svårigheter i den pedagogiska situationen, t.ex.

- att eleven riskerar att inte nå målen för kursen och när orsakerna är uppenbara
- utredningen kan göras relativt snabbt av den som har undervisat eleven

Grundlig utredning Särskild blankett

En grundlig utredning krävs när elevens hela skolsituation behöver kartläggas och analyseras. Att göra en grundlig utredning kan beslutas vid klasskonferensen eller om eleven har blivit anmäld till elevhälsoteamet.

Eventuella stödinsatser ska utgå från en analys av undervisningen och elevens hela skolsituation. Uppfattningar ska i första hand grundas på de pedagogiska förutsättningar som finns runt eleven. Rektor utser vem som ska ansvara för utredningen.

Exempel på när en grundlig utredning är aktuell kan vara när eleven

- riskerar att inte nå målen i flera kurser
- har upprepad eller lång frånvaro
- uppvisar tecken på ohälsa

I utredningen ingår bl. a. att

- samtala med elev och ev. vårdnadshavare för att få deras erfarenhet av problemet
- beskriva elevens lärande, resultat och skolsituation utifrån observationer och sakliga upplysningar och samtal med elevens lärare

Kompletterande utredning

I vissa fall behöver skolans utredning kompletteras med en medicinsk, psykologisk eller social utredning i samverkan med eleven och vårdnadshavare. Skolan får inte dröja med sitt ansvar att utreda eller att avvakta med stödinsatser med hänvisning till att en kompletterande utredning görs. Rektor utser vem som ska ansvara för utredningen.

Elevhälsoteamet Särskild blankett

Om anmälan gäller att eleven uppvisar andra svårigheter än studierelaterade frågor i skolsituationen ska detta anmälas till elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet för protokoll vid möten som ingår som en del av utredningen.

Vad är särskilt stöd?

”Det finns inte någon definition av begreppet ”i behov av särskilt stöd” eftersom det kan röra sig om mycket olika behov. Många elever stöter någon gång under sin skoltid på svårigheter och behöver under kortare tid särskilda stödåtgärder. Andra elever behöver stöd under hela skoltiden på grund av sjukdom, sociala förhållanden, funktionsnedsättning eller svårigheter att tillgodogöra sig undervisningen av andra orsaker.”¹

En elevs svårigheter ska i första hand lösas inom ramen för den ledning och stimulans för lärande och personlig utveckling som alla elever ska ges enligt skollagen.

Skollagen 3 kap. 3 § (2010:800):

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

En elev kan emellertid behöva ytterligare stöd eller annat stöd än det som ska ges enligt 3 §. Sådant stöd benämns som särskilt stöd. Det särskilda stödet kan ersätta annan undervisning eller vara ett komplement till den. Av paragrafen framgår att stödinsatsen i första hand ska ges i den gemenskap eller gruppering där eleven normalt ingår.

Skollagen 3 kap. 7 § (2010:800)

Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

För att elever som studerar på Heurika ska få ledning och stimulans för lärande och personlig utveckling så erbjuder skolan

- lärarledd undervisning
- tid med mentor
- extra stödundervisning för elever som behöver mer handledning
- elevtid 1h/vecka då undervisande lärare finns tillgängliga för eleverna
- lärplattformen It´s learning
- elevhälsa

---

¹ Mer om ... Elevers rätt till kunskap
www.skolverket.se/.../1.../Ratttillkunskapochsarskiltstod_uppdatt_20nov.pdf -

Beslut eller inte om särskilt stöd

Om det efter enkel utredning beslutas att eleven inte behöver särskilt stöd så kan en överenskommelse skrivas mellan undervisande lärare och elev.

Om beslutet efter en enkel utredning är att ärendet behöver vidare utredning så utser rektor vem som ansvarar för denna.

Om det efter en grundlig eller kompletterande utredning fastställs att eleven har rätt till särskilt stöd så ska ett åtgärdsprogram utarbetas för eleven.

Åtgärdsprogram

Om beslutet efter utredning blir att eleven ska ges särskilt stöd så ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Rektor utser vem som ansvarar för att utforma åtgärdsprogrammet.

Åtgärdsprogrammet ska innehålla

- elevens behov
- åtgärder för att nå målen
- följas upp och utvärderas
-

Stödåtgärder Gymnasieförordningen 9 kap. (2010:2039)

Rätt att gå om en kurs

1 § Om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl.

En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om det en gång.

Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret.

2 § En elev som har bytt studieväg får, om det finns särskilda skäl, gå om sådana kurser som eleven tidigare fått lägst betyget E på.

3 § En elev som går om en kurs har rätt att få ett nytt betyg på kursen.

I 8 kap. 23 § finns en bestämmelse om att en elev som har fått betyg på en gymnasiekurs innan eleven påbörjat gymnasieutbildning har rätt att gå om kursen och få ett nytt betyg på kursen i gymnasieskolan.

Individuellt anpassat program

4 § En elevs utbildning får avvika från vad som annars gäller för ett nationellt program genom att vissa kurser byts ut om

1. utbildningen kan hänföras till ett nationellt program,
2. kraven för examen från det aktuella programmet kan uppfyllas, och
3. beslutet fattas före utgången av det andra läsåret.

När det gäller 2 får dock den inledande kursen i matematik bytas ut mot en annan inledande kurs i matematik.

Beslut om att byta ut en viss kurs får inte fattas efter det att eleven påbörjat kursen.

5 § Rektorn fattar beslut enligt 1, 2 och 4 §§ efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år och inte heller har ingått äktenskap, ska även elevens vårdnadshavare yttra sig.

Reducerat program

6 § En elev kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

Förlängd undervisning

7 § Huvudmannen får besluta att undervisningen på ett nationellt program för en elev får fördelas över längre tid än tre år, om eleven har läst ett reducerat program eller om det med hänsyn till elevens förutsättningar i övrigt finns särskilda skäl för det.

Specialklasser

8 § Specialklasser får inrättas för elever som på grund av hörsel- eller synskada, rörelsehinder eller andra uttalade studiesvårigheter inte kan följa den vanliga undervisningen.

Studiehandledning på modersmålet

9 § En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Om det finns särskilda skäl, får en elev som har rätt till modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet ges studiehandledning på det språket i stället för modersmålet.

Överklagande av beslut Särskild blankett

”Det går att överklaga beslut om åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd. Överklagandet kan gälla antingen beslut om att skolan inte ska upprätta ett åtgärdsprogram, vilket innebär att eleven inte får särskilt stöd, eller innehållet i ett upprättat åtgärdsprogram.

Om någon överklagar beslutet att ett åtgärdsprogram inte ska upprättas spelar den dokumenterade utredningen en stor roll, eftersom den kommer att ligga till grund för överklagandets bedömning.”²

I första hand skall dock ett överklagande göras till den som har fattat beslutet inom tre veckor från den dag som beslutet mottogs. Skolan ska ha särskilda rutiner för detta.

Utredning

Uppmärksammas → Utredda → Kartlägga → Dokumentera → Beslut

Inte särskilt stöd

Särskilt stöd

Beslut om särskilt stöd

Åtgärdsprogram → Uppföljning

---

² Mer om ... Elevers rätt till kunskap
www.skolverket.se/.../1.../Ratttillkunskapochsarskiltstod_uppdatt_20nov.pdf -